

Sygn. akt II CSK 728/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa Ł. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 czerwca 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 czerwca 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 600 (sześćset)
złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398 § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Wprawdzie skarżący odwołał się do istotnego zagadnienia prawnego oraz wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, niemniej nie występują te przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca

2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera takiej argumentacji, w odniesieniu do tej przesłanki. W sprawie nie zachodziła potrzeba wykładni wskazanych przepisów, gdyż po pierwsze ewentualne ich wątpliwości interpretacyjne nie mają kwalifikowanego charakteru, a po wtóre ich wykładnia w ostatecznym rozrachunku nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym, skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243).

Kategoria „bezprawności judykacyjnej” z art. 417¹ § 2 k.c. jest węższa od bezprawności obiektywnej z art. 417 § 1 k.c. Względ na specyfikę władzy sądowniczej obdarzonej w atrybut niezawisłości sędziowskiej sprzeciwia się przyjęciu, że każde obiektywnie niezgodne z prawem orzeczenie, niezależnie od stopnia tej niezgodności, stanowi działanie, które może być źródłem odpowiedzialności Skarbu Państwa. Działalność orzecznicza sądów wymaga bowiem zapewnienia sędziom pewnego zakresu władzy dyskrecyjnej, ponadto polega ona na konieczności interpretacji i stosowania przepisów zawierających pojęcia nieostre i ocenne, co może prowadzić do przyjmowania różnych

interpretacji przez sądy tych samych przepisów w podobnych stanach faktycznych (por. wyrok SN z dnia 21 marca 2013 r. II CSK 420/12 niepubl.).

Wybór przez sąd orzekający w sprawie jednego z możliwych sposobów interpretacji przepisów prawa, nawet jeśli okaże się ona nieprawidłowa, nie oznacza niezgodności wyroku z prawem, rodzącej odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa. Stwierdzenie bezprawności prawomocnego wyroku nie może nastąpić bez sięgnięcia do istoty władzy sądowniczej, polegającej na tym, iż sędzia orzeka w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, kierując się nie tylko obowiązującym prawem, ale także własnym sumieniem i przysługującą mu swobodą w ocenie prawa i faktów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Zakres swobody sędziego przy orzekaniu określa, poza przypisaną mu władzą sądowniczą także treść prawa pozytywnego, często posługującego się pojęciami niedookreślonymi i klauzulami generalnymi, albo przewidującego wprost pewien margines wolności decyzji jurysdykcyjnych sędziego. Wpływające na treść orzeczenia rezultaty wykładni prawa, mogą być różne, w zależności od jej przedmiotu, zastosowanych metod oraz podmiotu, który jej dokonuje. Z istoty wykładni wynika wiele możliwych interpretacji tego samego przepisu, a sam akt wykładni z natury rzeczy nacechowany jest subiektywizmem (por. wyrok SN z dnia 2 grudnia 2010 r. I CNP 4/10, niepublikowany).

Przede wszystkim jednak skarżący nie wykazał, aby wyartykułowane zagadnienie miało wpływ, w świetle dokonanych ustaleń na wynik sprawy. Wskazywana bowiem szkoda nie pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym z aktem jurysdykcyjnym z dnia 26 lipca 2010 r. N. K. pozostawała pod faktyczną pieczęą dziadków H. i M. S. przed wystąpieniem skarżącego z wnioskiem w dniu 24 lutego 2009 r. o powierzenie mu wykonywania władzy rodzicielskiej nad córką. W dniu 20 maja 2009 r. dziadkowie H. S. i M. S. wystąpili z wnioskiem o ustanowienie ich rodziną zastępczą dla małoletniej N. K.. Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2010 r. Sąd Rejonowy ograniczył wykonywanie władzy rodzicielskiej Ł. K. i M. K. rodzicom przez umieszczenie małoletniej w rodzinie zastępczej u H. S. i M. S.. Wyrokiem rozwodowym z dnia 26 listopada 2012 r. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron N. K. powierzono obojgu rodzicom, ograniczając ich władzę rodzicielską przez

umieszczenie małoletniej w rodzinie zastępczej. Trafnie już Sąd Okręgowy wskazał, że powód aby wykazać istnienie adekwatnego związku przyczynowego, musiałby co najmniej uprawdopodobnić, że gdyby wniosek o zabezpieczenie został przekazany sądowi rozwodowemu i w związku z tym mógłby skorzystać z dwóch instancji, uzyskałby inne, korzystne dla siebie orzeczenie, a w świetle dokonanych ustaleń brak podstaw do takiego wnioskowania.

Trzeba zgodzić się ze stanowiskiem Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, wyrażonym w odpowiedzi na skargę kasacyjną, że nie jest istotnym zagadnieniem prawnym w sprawie kwestia właściwości rzeczowej Sądu Okręgowego do rozpoznania sprawy, gdyż wynika to wprost z art. 17 pkt 4⁴ k.p.c. W sprawie nie orzekali sędziowie, którzy wydali zakwestionowane postanowienie z dnia 26 lipca 2010 r. Na gruncie kodeksu cywilnego nie występuje instytucja wyłączenia sądu.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]